

Komünist Manifesto'dan BASics'e İnsanlığın Komünist Devrime Duyduğu İhtiyaç Aynı Yakıcılıkla Devam Ediyor

11.10.2020 • Güncel Müdahaleler • Yeni Komünizm

Editörün Notu: Aşağıdaki makale, yeni komünizm taraftarı bir okurumuzdan gelmiştir. Yeni Komünizmin mimarı Bob Avakian'ın geçtiğimiz aylarda Türkçe'ye de kazandırılan *BASics* çalışmasının önemini irdeleyen bir yazıdır. Okurlarımızın dikkatine sunarız.

19.yüzyıl Sanayi Devrimi ile birlikte Batı Avrupa'nın ekonomik ve sosyal düzeni çok radikal bir şekilde değişmişti. Bundan öncesinde teoride (en bilinen ütopyik sosyalistler Owen, Fourier, St. Simon ve radikal Protestanlar olan Digger hareketi) pratik anlamda ilk uygulayıcılardan sayılabilir) bilimsellikten uzak, kapitalizmin gelişimini ve toplumun sınıflara bölünmüşlüğüne analitik bir şekilde ortaya koyamayan, sezgiler, algılar ve tabii ki inançlarla örülü bir şekilde ifadesini bulmuştu.

Ancak bütün bu düşüncelerin olgunlaştırılmaları, bilimsel bir zemine oturtulmaları gerekiyordu ki, henüz şafağında olan komünist hareket daha varolmayan kalbine kavuşsun. İşte Marx ve Engels'in, ütopyik sosyalizmden bilimsel sosyalizme geçişleri, bundan önceki teorik ve pratik faaliyetleri sentezleyerek, yoğun bir çalışma ile bilimin eleğinden geçirmeleri 1840'lı yıllarda başladı ve Batı Avrupa'nın fokur fokur kaynadığı 1848 Devrim'inin arifesinde temel çizgilerle, basit ama yoğun ve uluslararası komünist hareketin tarihinde uzun bir süre iz bırakacak olan *Komünist Manifesto* böylece ortaya çıkmış oldu. Diyalektik özellikteki bir tarihsel materyalizm ile tarihin gücünü arkasına alan Marx ve Engels, sosyalizm davasına böylelikle bilimsel bir zemin kazandırmış oluyorlardı.

Genç Marx ve Engels, *Komünist Manifesto* ile bilimsel komünizmin temellerini atıyorlardı. Tarihsel materyalizm, kapitalizmin nitelikleri, sınıflı toplum ve sınıf mücadelesi ve komünist bir

devrimin neden enternasyonal bir temelde olması gerektiği gibi noktalar üzerinde duruyorlardı. Daha sonraki yıllarda devamlı başka dillere çevrilecek ve çevrildiği dillerdeki yeni baskıları kitaba eklenen ön sözler ile kalınlaşacaktı. Bütün bunların ışığında *Komünist Manifesto* bilimin progresif yapısı çerçevesinde devamlı olarak geliyor ve değişiyordu. Ancak bütüncül bir devrimci strateji sunmuyordu, nitekim amacı da bu değildi.

Bilimin kurucuları, tali denebilecek hatalarıyla birlikte böylece ilk kez komünizm bilimini sahneye çıkartmışlar ve ömürleri boyunca da onu ilerletmeye devam etmişlerdi, sosyal bilimlerin her alanında araştırmalara konu olacak, bilimin ilerleyişinde temel bir çizgi tayin edecek ve daima önemli olacak bir *librum rubrum* kırmızı kitap tarih sahnesindeki yerini böylelikle almış oluyordu.

Komünist Manifesto'nun farklı dillerde baskıları...

Komünist Manifesto'nun yayınlanışından 116 yıl sonra, bu kez 1964'te Çin Halk Kurtuluş Ordusunun düzenli yayın organı olan *HKO'nun Günlüğü*, bir konferansa katılan delegelere Mao

Zedong'dan yapılmış 200 alıntının, 23 konu başlığı altında birleştirildiği bir eser tanıtıldı. Tanıtılan bu eserin adı *Başkan Mao'dan 200 Alıntı* şeklindeydi. Delegelerin önerisi üzerine alıntılarının sayısı 267'ye, konu başlıklarının sayısı ise 25'e çıkartıldı. Çok daha sonra popüler adıyla *Kızıl Kitap* ya da *Küçük Kırmızı Kitap* olacak eserin adı o gün basit bir değişiklik ile *Başkan Mao'dan Alıntılar* olarak değiştirildi.

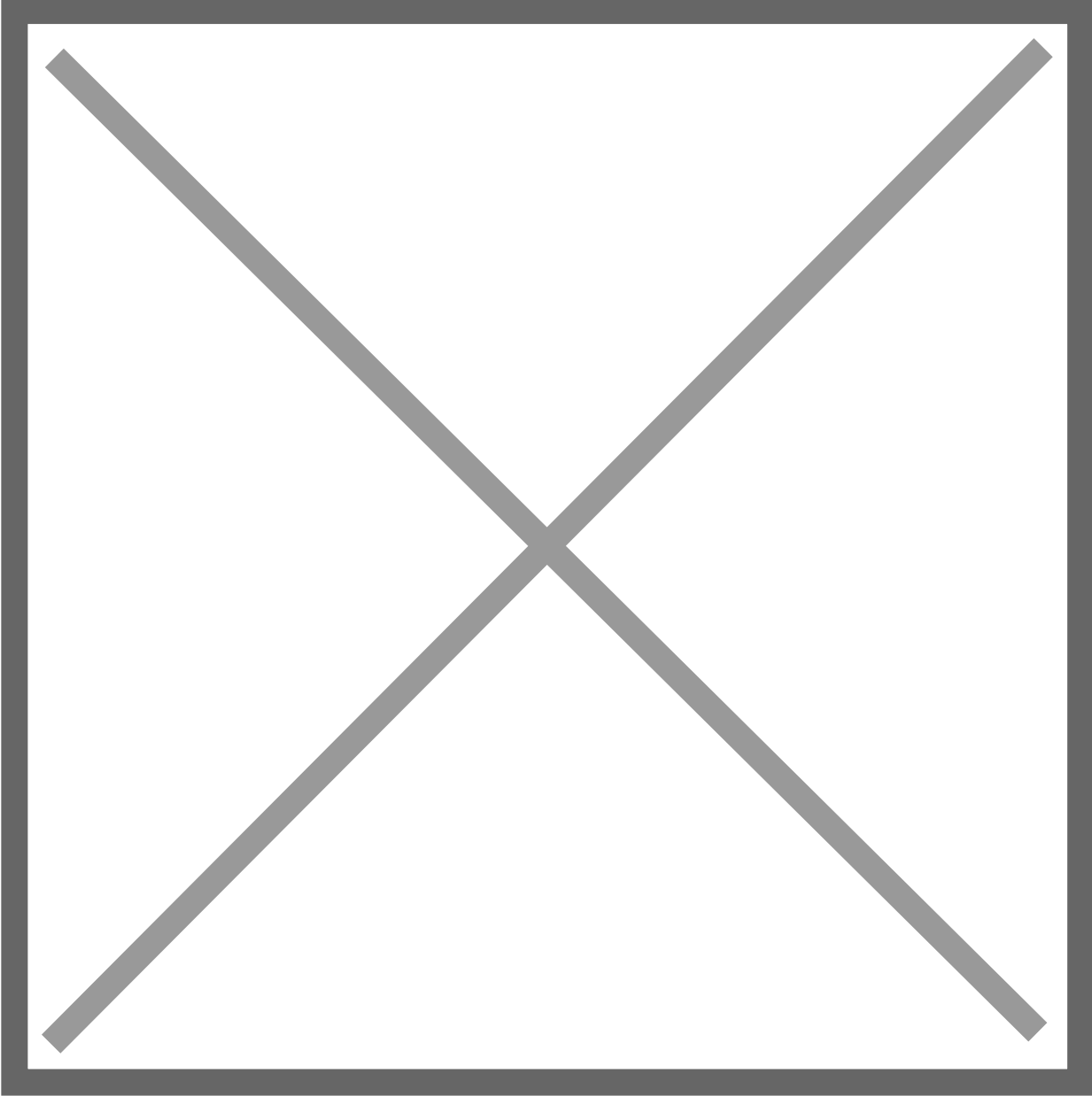
1965 yılına gelindiğinde Parti ve ordu içerisinde eğitimde kullanılması planlanan kitabın içeriği iki kat genişlemiş, alıntılarının sayısı 427'e çıkmış ve kitabın birinci sayfasına *Komünist Manifesto*'dan bir alıntı koyulmuştu, yarım sayfayı kaplayan bu alıntı; kalın kırmızı harflerle yazılmış **“Dünyanın bütün işçileri, birleşin!”** sloganıydı. 1965 yılının sonuna gelindiğinde ÇKP (Çin Komünist Partisi) Merkez Komitesi kitabın basımını ve dağıtımını onayladı, ordu için eğitim kitabı olarak düşünülen bu kitap Kültür Devrim'inin simgelerinden birisine dönüşerek itibarı sınırları aşmak üzereydi.

1949 yılında devrim öncesi okuma-yazma bilmeyenlerin oranının %80 olduğu ülkede Kültür Devrimine gelindiğinde nüfusun %99'u zorunlu eğitimden geçmişti ve şimdi hedef %99'unun bu esere ulaşmasıydı. Eyalet yönetimleri, belediyeler ve ülke boyunca bütün özerk bölgelerde yüzlerce yeni matbaa kurulmuş, daha 1966 yılına gelindiğinde bu kızıl kitap Çin basımevlerinin ve matbaalarının üretim sınırlarını zorluyordu.

1970 yılına gelindiğinde kitap halk kitleleri ve uluslararası arenada o kadar rağbet görmüştü ki yayınevlerinin depoları piyasaya süremedikleri milyonlarca ideolojik eserle dolmuştu. Kadınların ayaklarına bağlanan kelepçelerden, parayla evlendirmelere, memurların yüceltilmesinden, “üstlere” sorgusuz sualsiz itaate kadar bin yıllık gerici köklü geleneklerin etkisi altındaki bir halk; ellerinde bilimsel teoriyle köhnemiş bütün kurumlara karşı başkaldırıyordu.

Evet ellerindeki; komünizm biliminin geldiği son aşama olan, bilimin nitel anlamda ilerletildiği, o dönemki ifadesi ile *Mao Zedong Düşüncesi*, sonrasında ise *Maoizmdi*. Kitlelerin ellerindeki alıntılar sadece alıntılar olmaktan çok daha fazlasıydı. Onlar devrimin özneleri olarak bürokrasiyi de, yozlaşmış memurları da, revizyonistleri de gerici düşünceleri de teşhir ederken ellerinde bu kitap vardı, ellerinde bilim vardı. Yüz yılı aşkın süredir gelişmekte olan karmaşık teori, bilim kitlelerin eline geçmişti ve onlar tarafından öğrenildi, özümsemi ve güçlü bir

mücadele aracına dönüştü.

Kızıl Muhafızlar bir mitingde "Başkan Mao'dan Seçme Sözleri" okuyorlar. 1966, Pekin. Kaynak: Evrensel Tarih Arşivi

1871 Paris Komünü ile başlayan komünizmin birinci dalgası böylece 1976 yılında Mao'nun ölümü ve karşı devrimin gerçekleştirdiği darbe ile kapanıyordu. Nitel anlamda pek çok zorlukla başa çıkarken özgürleştirici de birçok deneyime kapı aralayan "komünizmin birinci dalgası" 1990'lı yıllar ile birlikte tarihin çöplüğüne atılmak istendi, saldırılar başlamıştı; "Totaliter" rejimler demokrasi kırbacıyla dövülüyor, Marksizmin bilimsel olma "iddiasının" gerçeği yansıtmadığı söyleniyor, "kişi kültleri" açıklanıyor ve bu "karanlık çağ" lanetleniyordu. Bütün bu

saldırıların üstüne Peru'da ve Nepal'de yaşanan iki ağır yenilgi ve acı deneyimlerle birlikte "artık tartışılacak bir şey yoktu".

İnsanlığın karşılaştığı devasa problemler karşısında bize sunulan acınası reform önerilerini kabul etmeliydik. Polis tarafından sistematik bir şekilde katledilen Siyahi halkın katledilmesini önlemek için polislerin üstüne kamera takılmalı ve temsilci olarak daha çok Siyahi lider seçilmeliydi... Gezegenimizin yüzleştiği korkunç çevre tahribatı ve yağma, kişisel atıklarımızın geri dönüştürülerek, organik besin tüketerek ve hatta "yeşil" bir kapitalizm ile çözülecekti! Dünyadaki 42 kişinin insanlığın yarısı kadar serveti olması ise, basit bir dağıtım sorunuysa sadece... Öte yandan bilim rafa kaldırılmış, tali hatalar sistematikleştirilmiş, Maoizm ikiye bölünmüş ve tersine dönmüştü. Ancak her şey değişebilirdi... Şayet...

Şayet komünizm yeni bir aşamanın başlangıcına uyanıyordu. Devrimci Komünist Parti ABD'nin önderi ve yeni komünizmin mimarı olan Bob Avakian, hem komünist hareketin daha önceki dönemde içerdiği yöntem ve yaklaşımların kuvvetli yönleri ile sınırlarını irdeleyerek, hem de sürekli geriye dönüp bu deneyimleri daha da kazarak, bunları farklı yollarla inceleyerek tam olarak bir sonraki seferde daha iyi yapmamız için gerekli olanı buluyor, komünizmin kendi bilimsel metot ve yaklaşımına ters düşen yanlarından radikal bir şekilde kopuyordu ve bunu yaparken komünizmi bir bilim olarak nitel anlamda ilerletiyordu. Böylelikle insanlığın ve dünyanın karşı karşıya olduğu çelişkilerin çözülebilmesi için ihtiyacı duyulan komünist devrimin yeni bir aşaması için temelleri ve hareket noktası ortaya çıkmış oluyordu.

Ancak bilimsel teoriyi değeri dünya çapında kabul gören bir seviyede geliştirebilmek ve karmaşık teoriyi bileşenlerine ayrıştırarak geniş dinleyici kitlesinin erişebileceği halde sunabilmek arasındaki keskin bir çelişki vardı. İşte bu noktada Bob Avakian'ın önderliği ve yeni bir *librum rubrum*, kırmızı kitap ortaya çıkıyordu: **BASICS**.

Basics, Avakian'ın 30 yıllık eserlerini yoğunlaşmış bir şekilde, bileşenlerine ayırarak komünizmi güçlü ve canlı olarak, yeni bir devrimci dalga yaratabilecek bir biçimde ortaya koyuyor. Yeni komünizmin bileşenlerinin en yoğunlaşmış biçimi olan kitap, kitlelere karmaşık devrimci teorinin doğru bir şekilde ulaştırılmasında, propaganda ve ajitasyonun doğru bir şekilde yapılmasında bir "el kitabı" işlevi görüyor. Lakin bir kişinin *Basics*'te yazanları anlaması ve

temel anlamıyla dersler çıkartabilmesi için akademik bir eğitime ihtiyacı yok. *Basics*'te yer alan analogiler, kompleks meseleleri yalın ve özlü bir şekilde analiz edebilmeyi sağlıyor, dolayısıyla *Basics* bu yönde tasarlanmış bir eser olma özelliği ile dikkat çekiyor.

Basics'in otobüs ile halk kitlelerine tanıtımı turundan. Fotoğraf: Li Onesto

Basics'in içindekilere bakacak olursak, burada dünyayı temel ve anlamlı bir şekilde değiştirmek isteyen birinin cebelleşeceği çok temel meseleler olduğu görülecektir. “Devrim Yapmak” bölümünden “Dünyayı Anlamak” bölümüne “Ahlak, Devrim ve Komünizm” bölümüne kadar bütün bu bölümler en temel yönelim ve ahlak meselelerini olabildiğine geniş ama bir o kadar da yoğunlaştırılmış bir biçimde ele alıyor.

Trayvon Martin isimli Siyahi gencin katledildiği Sanford'ta, yerleşim yerinin sakinleri *Basics* 1:13'ün yazılı olduğu levhaları kaldırıyorlar: *"Burada veya herhangi bir yerde yaşamı sonlanmış, kaderi damgalanmış, genç yaşta ölüme sürüklenmiş veya sefil bir yaşama, vahşete maruz bırakılmış, henüz doğmadan sistem tarafından alın yazıları belirlenmiş ve yok sayılmış genç kuşaklarımız bulunuyor. Bütün bunlara artık yeter diyorum."*

Karşımıza çıkan veya çıkartılan "Reform mu, Devrim mi?", "Devrimcilik zaten bir tür inanç değil midir?" gibi sorulara anlaşılabilir, tutarlı cevaplar veriyor. Bunu yaparken hem kitlelerin yerleşik düşünüş biçimleriyle mücadeleye giriyor, komünizmin bilimselliğinden kesin olarak tevazu göstermiyor ve sonuna kadar bu bilimi savunuyor, fakat aynı zamanda da bu yönelim meselelerini de son derece anlaşılabilir kılıyor.

O halde kitabın kendisinin de belirttiği gibi şunu söylemekte fayda var:

Basics'i bilmiyorsanız, dünyayı değiştiremezsiniz!